

از خلقت آردا تا عزیمت الف‌ها، داستان‌هایی از دنیای تالکین

سیلماریلیون، تاریخ فشرده سرزمین میانه

فاطمه منصوری نصرآباد

مترجم

کتاب سیلماریلیون نوشته جی. آر. آر. تالکین به ترجمه رضا علیزاده است که نشر روزنه آن را چاپ کرده است. کتاب با سرآغاز خلقت جهان شروع می‌شود. ایلولواتار قدرتی یگانه، آینور را می‌آفریند؛ او به‌والا، چهارده تن آینور که بر جهان سلطه داشتند، یاد می‌دهد چگونه نغمه شگرف را بخوانند؛ نغمه‌ای که در پوچی رخنه می‌کند و همه چیز از جمله الف‌ها و آدمیان را به وجود می‌آورد. چندی بعد ملکور که یکی از آینور بود، تصمیم می‌گیرد اندیشه‌هایش را وارد آن نغمه کند و آهنگ خودش الف‌ها را بسازد. اینگونه می‌شود که او مایار را همراه خود می‌کند. پس از خلقت کامل جهان، والینور ساخته می‌شود. والا از الف‌ها دعوت می‌کنند تا آنجا زندگی کنند. فئانور الف، سیلماریل‌ها را می‌سازد؛ سنگ‌هایی که نور درخت مقدس در آنها وجود دارد. اینها سرآغاز خلقت سرزمین میانه است. در تاریخ این سرزمین سه دوره هست که تاریخچه تمام اتفاقات و رویدادهای مهم آن در کتاب سیلماریلیون جمع‌آوری شده است. داستان از

زاویه دید دانای کل روایت می‌شود که بشدت برای داستانی تاریخی و حماسی مناسب است. تالکین از بالا به سرزمینی که خلق کرده نگریسته و تک‌به‌تک کارها، رفتارها و حرف‌های شخصیت‌هایش را شرح داده است. همان‌طور که مشخص است داستان‌های این کتاب به قیل از خلقت حلقه‌ها و اتفاقاتی که در سه‌گانه ارباب‌حلقه‌ها رخ می‌دهد، برمی‌گردد. برخی خوانندگان ممکن است از اینکه پایان داستان این سه‌گانه لو می‌رود خوششان نیاید، اما به نظر من دایرة‌المعارفی مثل سیلماریلیون باید شامل این موارد باشد و همین موضوع جذابش می‌کند. درباره ترجمه باید بگویم حرف و حدیث‌های زیادی درباره ترجمه این کتاب وجود داشت. عده زیادی منتقد بودند این کتاب را نمی‌شود جوری ترجمه کرد که نوع نگارش تالکین در متن ترجمه شده نمایانگر باشد. اولین بار مریم واثقی‌پناه دست به ترجمه این کتاب زد. سپس رضا علیزاده تصمیم گرفت به ترجمه کتاب سیلماریلیون بپردازد؛ ترجمه‌ای که به خوبی قوانین نامگذاری دنیای تالکین را رعایت می‌کرد و بسیار به متن اصلی نزدیک بود. البته بعدها حسین ترکمن‌نژاد نیز ترجمه‌ای از این کتاب ارائه داد اما ترجمه رضا علیزاده به نسبت دو نسخه دیگر ترجمه خیلی بهتری است و نگارش تاریخی و حماسی یا حتی مواردی مثل اسامی جمع به خوبی در این ترجمه برگردان شده است. این کتاب یکی از بهترین کتاب‌های تالکین است. آشنایی با تمام زیربوم دنیایی که خلق کرده، آشنایی با اتفاقات و حماسه‌هایی که در طول سه دوران رخ داده‌ا و برای طرفداران دنیای ارباب‌حلقه‌ها و هابیت جذاب خواهد بود.

کتاب فرزندان هورین، یا نارن ای هین هورین، داستان فرعی درباره هورین یکی از شخصیت‌های مهم سرزمین میانه و اتفاقاتی که برای خانواده‌اش رخ داده است. این کتاب را کریستوفر تالکین از میان دست‌نوشته‌های پدرش مرتب کرده و به‌صورت کتابی کامل درآورده است. این کتاب سال ۲۰۰۷ منتشر شد. داستان اصلی با حضور خود هورین شروع می‌شود. هورین از خاندان سلطنتی دور لومین و اهل دورامین بود. او در جنگ الف‌ها با ملکور همراه خاندانش به کمک الف‌ها می‌آید. در حین این جنگ‌ها او به اسارت ملکور می‌آید و در دژ انگباند زندانی می‌شود، اما او که شجاعتی مثال‌زدنی داشت ملکور را به جنگ تن به تن دعوت می‌کند، اما ملکور به‌جای پذیرفتن، او را نفرین می‌کند. اینگونه می‌شود که هورین مجبور می‌شود با چشمان ملکور سرنوشت شومی را که برای تورین، نیه‌نور و همسرش رقم می‌خورد ببیند. تالکین داستان زندگی هورین و فرزندانش را خیلی قبل‌تر از کتاب هابیت نوشته بود، اما به دلایلی آن را تکمیل نکرده بود که البته

عمر تالکین به آن قد نداد و او قبل از انتشار کتاب از دنیا رفت. یکی از مهم‌ترین نکات این کتاب توجه به جزئیات حوادث کتاب است. تالکین در نوشته‌هایش موضوع زندگی و نفرین ملکور بر هورین را در نظر گرفته و با جزئیات و دقیق تک‌به‌تک حوادث مربوط به آن را نوشته است. همین موضوع نشان می‌دهد تالکین تا چه اندازه برای خلق دنیایش وقت گذاشته است. از

دیگر ویژگی‌های داستان‌پردازی کتاب فرزندان هورین این است که نویسنده ابتدا قصد نداشته داستانی با پایانی شیرین و شاد خلق کند. در داستان فرزندان هورین به‌هیچ‌وجه از این کلیشه که «پایان شب سیه سپید است» نشانه‌ای نیست. او در طول کتاب از ناکامی‌ها و بی‌رحمی ملکور سخن می‌گوید. سرنوشتی که هورین دارد دردناک است، اما از آن دردناک‌تر این است که او باید به مدت ۲۸ سال تمام در بلندترین نقطه برج بنشیند و سرنوشت شومی را که نفرین ملکور برای خانواده‌اش رقم زده است ببیند. سرنوشت خود تورین و خواهرش نیز بسیار غم‌انگیز است. با اینکه تورین تمام تلاشش را می‌کند تا بر نفرین شومی که بر زندگی‌اش سایه انداخته غلبه کند اما پایان زندگی او نیز خوش نخواهد بود. با اینکه قبلاً ترجمه‌ای با نام «بچه‌های هورین» از فرهاد سیدلو منتشر شده، اما ترجمه‌ای که رضا علیزاده و سید ابراهیم تقوی از نسخه اصلی ارائه داده‌اند کاملاً حرفه‌ای است و پیشنهاد می‌دهم حتماً آن را بخوانید. این ترجمه را نشر «روزنه» به چاپ رسانده است.

داستان از زاویه دید دانای کل روایت می‌شود که بشدت برای داستانی تاریخی و حماسی مناسب است. تالکین از بالا به سرزمینی که خلق کرده نگریسته و تک‌به‌تک کارها، رفتارها و حرف‌های شخصیت‌هایش را شرح داده است

لادن عظیمی

خبرنگار

مرگ کارهای زیادی را نیمه‌کاره گذاشته است. تابلوهای زیادی را در انتظار کامل شدن، بیت‌های زیادی را در انتظار غزل شدن، دست‌نوشته‌های زیادی را در انتظار داستان شدن. کارهایی که با مرگ خالقانشان یا برای همیشه مرده‌اند و یا همان‌طور نیمه‌کاره در دسترس دیگران قرار گرفته‌اند. در واقع می‌توانیم

بگوییم که هرچه خالقان آثار نیمه‌کاره مشهورتر بوده باشند، همواره عطش مردم برای دیدن و خواندن آن آثار بیشتر بوده است.

راستش را بخواهید من فکر می‌کنم علت این امر در این است که آدم‌ها دوست دارند بدانند آدمی در واپسین روزهای زندگی‌اش به چه چیزهایی فکر می‌کند و زندگی را چگونه می‌بیند. یکی از همین کارهای نیمه‌کاره که مرگ فرصت کامل کردنش را به خالق آن نداد؛ کتاب «قصه‌های ناتمام» جی. آر. آر. تالکین است.

جان رونالد روتل تالکین» نویسنده صاحب نام انگلیسی که تمام شهرتش را مدیون داستان‌های فانتزی‌اش بویژه سه‌گانه «ارباب حلقه‌ها» است؛ هرگز مهلت نیافت تا آخرین اثر داستانی خود را کامل کند.

این کتاب که شامل وقایع و سرگذشت شخصیت‌هایی از

جهان پایان‌ناپذیر تالکین

«قصه‌های ناتمام» استعاره‌ای از جاودانگی آثار جی. آر. آر. تالکین

این کتاب که از چهار بخش کلی تشکیل شده؛ مخاطبش را به سفری در دل تاریخ «سرزمین میانه» دعوت می‌کند. سفری که اگر چه ناتمام می‌ماند اما اعجاب و هیجان آن اگر بیشتر از سایر آثار تالکین نباشد، کمتر از آنها هم نیست

سایر آثار تالکین است که به‌طور کلی روایت می‌شود؛ در سال ۱۹۸۰ توسط پسر تالکین، کریستوفر تالکین برای اولین بار منتشر شد. عنوان کتاب نیز از سرنوشت خود اثر که برای همیشه ناتمام ماند، وام گرفته شده است.

این کتاب که از چهار بخش کلی تشکیل شده؛ مخاطبش را به سفری در دل تاریخ «سرزمین میانه» دعوت می‌کند. سفری که اگر چه ناتمام می‌ماند اما اعجاب و هیجان آن اگر بیشتر از سایر آثار تالکین نباشد، کمتر از آنها هم نیست. اما آن چیزی که بر جذابیت‌های این اثر افزوده است؛ انبوهی از یادداشت‌های نویسنده است که در پایان هر بخش آمده و تکمیل‌کننده نقاط مبهم هر بخش است. یادداشت‌هایی که احتمالاً تالکین قصد داشته دوباره به سراغشان برود تا قصه‌های ناتمامش را تمام کند اما هرگز این اتفاق میسر نشده.

اما این یادداشت‌ها اگر چه چراغ‌های زیادی را در خصوص این اثر برای مخاطب روشن می‌کنند؛ اما به دلیل پراکندگی بسیار آنها برخی ابهامات به قوت خود باقی می‌ماند. ابهاماتی که کریستوفر سعی کرده است بر اساس حدس و گمان خود، آنها را تکمیل و در مقالات همین کتاب بیان کند.

با این همه آنچه مسلم است این است که هرگز نمی‌توانیم ادعا کنیم داستان‌های این اثر با قطعیت مطلوب نویسنده به پایان رسیده‌اند.

در حقیقت گویا «قصه‌های ناتمام» استعاره‌ای از جهانی فانتزی و نامتناهی است که با مرگ خالقش به پایان نمی‌رسد. جهانی که در ذهن هر آنکس که با آثار تالکین الفت دارد، تا همیشه به زیست خود ادامه می‌دهد.

استعاره‌ای که ثابت می‌کند هنر یگانه راه جاودانگی در جهان است.

جادوی کلمات

مواجهه با تالکین شاعر

طاهره راهی

خبرنگار

است که در قالب فانتزی و به صورت داستان‌هایی کوتاه نوشته شده‌اند. «درخت و برگ» حاوی سه داستان تخیلی است. یکی از داستان‌های

نام جی. آر. آر. تالکین اگر حتی برای رمان‌خوانان غیرحرفه‌ای ناآشنا باشد، اما برای فیلم‌بینان غیرحرفه‌ای و حرفه‌ای بسیار معروف است. تالکین اما در کنار رمان‌های معروف و محبوبی چون ارباب‌حلقه‌ها و هابیت، داستان‌های کوتاه نیز دارد و البته در سال‌های عمرش اشعاری نیز سروده است؛ داستان‌ها و اشعاری که چون باقی نوشته‌هایش، در قالب تخیل و فانتزی سیر می‌کنند؛ داستان‌هایی که آنها را با الهام از اتفاقاتی واقعی که برای خود و خانواده‌اش رخ می‌داده، نوشته است. «درخت و برگ» و «راورندوم» نام دو کتاب تالکین

سبک روایت منحصر به فرد تالکین برای داستان‌ها در اشعارش نیز وجود دارد و این مجموعه شعر را خواندنی‌تر کرده و با اشاره به نکاتی پندآموز مانند بخشش، دوستی‌ها، وفاداری‌ها، مذموم دانستن حرص، غرور و... توانسته است با قلم جادویی‌اش مجموعه‌ای ماندگار را از خود برای مخاطبان به یادگار بگذارد

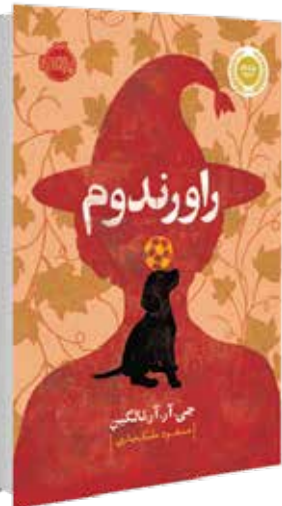

مذموم دانستن حرص، طمع، غرور و... توانسته است با قلم جادویی‌اش مجموعه‌ای ماندگار را از خود برای مخاطبان به یادگار بگذارد.

رؤیاپردازی بهترین شیوه زندگی است، اما اشعار تالکین؛ «ماجراهای تام بامادیل» نام کتاب شعر او است که به صورت پراکنده سروده و سال ۱۹۶۲ و در زمان حیات تالکین جمع‌آوری و چاپ شده است. او در سه شعر از شانزده شعر این کتاب به روایت‌های مربوط به زندگی «تام بامادیل» پرداخته است؛ شخصیتی بسیار مرموز و ساکن جنگل که در قلمرو خود قدرت‌های بسیاری دارد. بقیه اشعار کتاب نیز که در همان جهان خیالی اتفاق می‌افتد، به قصه‌های کوتاه، حیوانات افسانه‌ای و حکایت‌های اینچنینی می‌پردازد. سبک روایت منحصر به فرد تالکین برای داستان‌ها که در این اشعار نیز وجود دارد، این مجموعه شعر را خواندنی‌تر کرده و با اشاره به نکاتی پندآموز مانند بخشش، ارزشمند دانستن عشق و دوستی‌ها، وفاداری،

کودکان را شیفته دنیاهای سحرانگیز تالکین می‌کند. این رمان جذاب و خواندنی شما را به جایی میان حقیقت و خیال می‌برد؛ جایی که

جذاب این مجموعه، به ماجرای هنرمندی به نام نیگل می‌پردازد که «سفری طولانی را در پیش دارد» و به نوعی تمثیلی از زندگی خود تالکین است. داستان دیگر، گفت‌وگویی و شخصیت فراموش‌نشده‌ی درباره اسطوره‌ها است و در نهایت ماجرای نبرد حماسی مالدون، بانتر خیال‌انگیز و تکان‌دهنده تالکین روایت می‌شود. «راورندوم» اما یک داستان کوتاه است که قصه سفر سحرآمیز و پرماجرایی سگی به ماه را روایت می‌کند! داستان درباره سگی واقعی به نام راور است که به شکلی جادویی به اسباب‌بازی تبدیل و مجبور می‌شود برای بازگشت به حالت عادی، جادوگری را بیابد کند که در حقیقت بدی کرده است. داستان راورندوم اثری جذاب و سرشار از شوخی‌های ظریف و بازی‌های کلامی است و